

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧІЙ

ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ

2002

ЛЮТИЙ

Число 2 (206)

КИЇВ 2019

Видання ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво"

НАША СИЛА – в єднанні

Ось уже в 23-й раз озивається до столиці добре і мудре Сіверянське товариство, поєднане любов'ю і до всієї України, і до своєї древньої малої батьківщини.

І цього разу тисячний потік людей – сивочолих ветеранів і молодиків, жінок і чоловіків, знаних у всьому світі вчених, освітян, інженерів і рядових трударів – заповнив простору залу Міжнародного виставкового центру. А з Сіверщини прибували і прибували машини з бажаними гостями, керівниками області та районів, відомими людьми, художніми колективами. Це ще раз підтверджувало старий народний вислів, що наша сила – в єднанні.

Фото Ганни СКРИПКИ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

1994 - 2005 рр.

Членом громадської організації
"Товариство «Чернігівське
земляцтво»"

Дорогі мої країни!

Широ вітаю вас на зібранні з нагоди 23-ї річниці утворення товариства «Чернігівське земляцтво».

Переконаний: саме в такий скрутний час, який переживає Україна, дуже важливо консолідуватися, тому що тільки разом, тільки спільними зусиллями можна знайти вихід з найскладнішої ситуації. Адже усі ми з вами - діти однієї отчої землі, єдиного роду-плем'я, а отже й утверджувати себе на цій землі маємо не безбаченнями, а патріотами України.

Мені приємно констатувати, що кожен з вас більшою чи меншою мірою причетний не тільки до розвитку нашої області, а й до збереження славних традицій Чернігівщини.

Об'єднуємося ж у прагненні зробити майбутнє і Чернігівщини, і рідної держави гідним її славної історії. Шануймо наші святі і добрі традиції.

Зичу учасникам зборів плідної праці, а всім чернігівцям-сівер'янам - надії, добра і оптимізму.

З повагою

Л.КУЧМА

Сором хилитися й долі коритися.
Леся УКРАЇНКА

У ЛЮТОМУ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ:

БУГЛАК Микола Іванович – 80-річчя.

Народився 14 лютого 1939 року в с. Атюша Коропського району. Працював доцентом кафедри ендокринології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. Автор біля 90 наукових робіт з ендокринології. Кандидат медичних наук.

Відзначений багатьма державними і відомчими нагородами. Ветеран праці.

ВАРВІНЕЦЬ Борис Семенович – 75-річчя. Народився 4 лютого 1944 року в Омській області РФ (проживає у Чернігові). Нагороджений орденами "За службу Родині", "Красной звезды".

Полковник у відставці.

ЧМИХУН Микола Данилович – 75-річчя. Народився 11 лютого 1944 року в с. П'ятигори Тетіївського району Київської обл. (батько родом із с. Дігтярівка Новгород-Сіверського району). Працював інженером-конструктором "Енергомонтажпроєкту".

ПРИХОДЬКО Ганна Леонідівна – 75-річчя. Народилася 29 лютого 1944 року в с. Синявка Менського району (батько родом з Корюківки). Працювала фармацевтом ТОВ "КФТ".

САРИЧЕВА Марія Михайлівна – 70-річчя. Народилася 3 лютого 1949 року в с. Боршна Прилуцького району. Працює викладачем французької мови Київської дитячої академії мистецтв.

Старший вчитель вищої категорії.

ДЕНИСЕНКО Григорій Петрович – 70-річчя. Народився 6 лютого 1949 року в смт. Березна Менського району. Учасник ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС.

Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора.

ІОНОВ Микола Семенович – 70-річчя.

Народився 7 лютого 1949 року в Донецьку (мати родом з Новгород-Сіверська). Інженер-будівельник. Підприємець.

ШЕЛЕСТ Микола Іванович – 70-річчя.

Народився 8 лютого 1949 року в с. Рудківка Бобровицького району. Підполковник міліції.

МАКСИМЕНКО Володимир Васильович – 70-річчя. Народився 11 лютого 1949 року в с. Печі Борзнянського району. Перший заступник генерального директора українського державного об'єднання "Укргролеγκонструкція".

ГРИЩЕНКО Геннадій Опанасович – 70-річчя.

Народився 13 лютого 1949 року в с. Мутичів Ріпкинського району.

Кандидат фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри експериментальної і теоретичної фізики та астрономії Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова. Заслужений працівник освіти України.

САВЕНКО Віталій Омелянович – 60-річчя.

Народився 14 лютого 1959 року в с. Патюти Козелецького району.

СКРИПКА Ганна Олексіївна – 60-річчя.

Народилася 18 лютого 1959 року в с. Авдіївка Сосницького району. Працювала завідувачем лабораторії кафедри менеджменту КНТЕУ, нині – відповідальний секретар Товариства «Чернігівське земляцтво», літературний редактор газети «Отчий поріг».

ЙОВЕНКО Віталій Михайлович – 60-річчя.

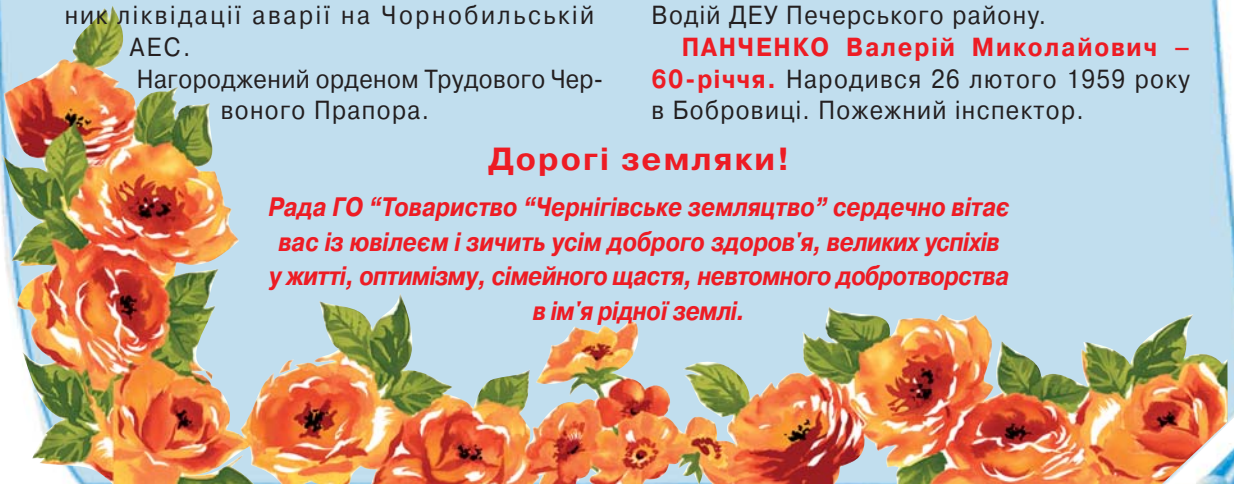
Народився 19 лютого 1959 року в с. Новий Глибів Козелецького району. Водій ДЕУ Печерського району.

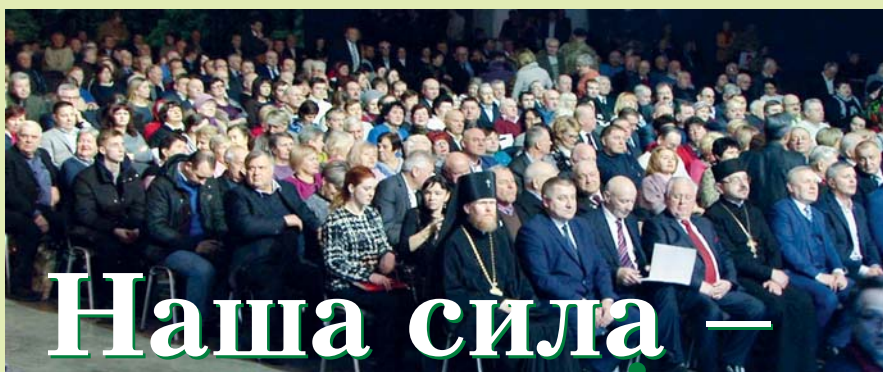
ПАНЧЕНКО Валерій Миколайович – 60-річчя.

Народився 26 лютого 1959 року в Бобровиці. Пожежний інспектор.

Дорогі земляки!

Рада ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного доброторства в ім'я рідної землі.

Наша сила — в єднанні

Завершальна підготовка до зібрання почалася в величезному приміщенні Міжнародного виставкового центру з самого ранку. При допомозі добрих друзів із колективу славного центру біля закритої сцени вилаштувалися столи, над якими білими маячками висвітлювалися назви районів Чернігівщини, гостювий стіл. На щитах знайшли місце понад п'ять тисяч унікальних світлин, які відбивають багатогранну роботу земляцтва, біля яких згодом ніде було яблуку впасти. Цього року було вирішено не запрошувати різноманітні культурні установи з Чернігова, але художній музей імені Г. Галагана виставив унікальні раритети і користувався увагою киян.

Десь до обідньої пори були підготовлені столи й для спілкування по куренях. Словом, організатори – а їх, як завжди, було кілька – зробили все належне, щоб учасники зборів почувалися як удома.

Така святкова атмосфера набула особливого стану, коли з морозного двору попливли потоки людей. Їх зустрічало вітання, виписане на транспаранті, весела музика, а столичні чернігівці та делегації з усіх куточків Сіверщини (були то керівники області й районів разом із представницькими групами активістів) заходилися спілкуватися, як рідні люди, як члени однієї великої родини. Справді, подібне не зустрінеш на жодному з велелюдних зібрань – то саме тяжіння до святої малої батьківщини поєднувало серця літніх ветеранів і молодиків, жінок і чоловіків, звичайних робітників і знаних учених. У любові до Сіверщини вони були рівними. І хіба не є свідченням високого авторитету нашого столичного земляцтва те, що корінний прилучанин, відомий на рідній землі меценат і нинішній бізнесмен-москвич Юрій Коптев прилетів до Києва на один день тільки для того, щоб обійнятися з земляками-друзями, незважаючи на політичне протистояння наших країн. Справді, любов до малої батьківщини мудру людину ніколи не зіб'є з шляху праведного служіння їй...

І от настає очікуваний час початку зборів. Диктор запрошує трикратно всіх присутніх до зали, незабаром всі дві з половиною тисяч крісел заповнюються, хоча притишений гомін не стихає. Аж нарешті звучать у залі поетичні рядки:

*Благословен той день, той вікопомний час, бо ми прийшли у світ для щастя і добра,
що для великих справ зібрав до купи нас, бо Україна вся із нами не вмира.
за покликом душі, в якій завжди росте Ми твердо стоїмо, шановні земляки,
любов до тих стежин, де молодість цвіте. бо рід козацький наш вродився на віки.
Сьогодні знов ми тут, нащадки сіверян. Будь славен, отчий край! З тобою ми завжди.
Святий єднання дух рятує нас від ран, Поліська стороною, нам велетнів роди!*

На сцену запрошуються керівники області та голова Ради Чернігівського земляцтва. Вони займають місця за столами. За ними піднімаються з залу юні артисти хору "Сяйво" Ніжинської музичної школи на чолі з художнім керівником, невтомним директором цього зведеного у світі освітнього закладу Сергієм Голубом та артисти капели бандуристів ім. О. Вересая Чернігівського філармонійного центру під орудою Миколи й Раїси Борщів.

Звучить Гімн України, який змушує всіх звестися на ноги й підспівувати в лад з хористами. Диктор запрошує всіх пошанувати тих славетних воїнів-сіверян, які полягли на донецькій землі, захищаючи незалежну Україну від ненажерного північного сусіда. Як сплеск печалі, як крик зраненої душі, пливе у зал зі сцени срібноголоса пісня "Пливе кача". У цей же час на величезному екрані в глибині сцени один за одним з'являються світлини окремих героїв-чернігівців, як перекличка у вічному строю. І в єдиному пориві ще раз зводяться тисячі людей, і в багатьох із них бринять на очах непрохані сльози. Так, на жаль, уже п'ять років триває війна з тими, хто ще недавно називав себе "старшими братами", тихцем підриваючи підвалини сучасної України, державний статус якої сягає в тисячолітні глибини Київської Русі.

Мені випало брати участь буквально в кожних загальних зборах нашого земляцтва. І якщо за часів головування незабутнього Павла Мисника ми ще тільки моделювали свою роботу, виробляли структуру громади, якщо нас було набагато менше, ніж нині, то й тоді дух братання жив у серці кожного столичного чернігівця.

ЗБОРИ- це велике свято

Хоча після того, як Віктор Ткаченко зробив реформу структури, виокремивши районні відділення та специфічні об'єднання, земляцтво запрацювало конкретно, потужно, масштабно. І загальне щорічне зібрання перетворилося на велике свято, де кожне відділення могло похвалитися власними здобутками в багатогранній роботі на малій батьківщині. Старіли люди, дехто відходив у інші світи, поповнювали наші лави молоді патріоти, мінялися президенти й уряди, керівники нашої області та районів, але добра традиція жити заради розквіту Сіверщини, всієї України залишається стабільною, бо стала сенсом нашого буття.

Ось і нині я починаю готуватися до цього свята душі заздалегідь. Нехай воно не державне, означене червоним кольором у календарях, але для нас воно чи не найважливіше. Бо збираються рідні люди, з якими хочеться поспілкуватися. Я не уявляю, як наші попередники могли жити без земляцтва. Гадаю, що мою думку поділяють і найрідніші земляки з рідної Заудайки на Ічнянщині, і славні люди з Семенивки чи Корюківки. Бо ми – велика родина!

Микола БОРЩ,
почесний член
Ради земляцтва

Наша сила – в єднанні

Слово надається голові Ради Чернігівського земляцтва Віктору Ткаченку.

Дорога чернігівська громадо, високоповажні гості!

Сьогодні хочу від імені всіх земляків, яких доля привела до Києва, привітати всіх нас, керівництво області, міст і районів, керівників інших земляцтв, депутатів всіх рівнів, архієпископа Чернігівського й Ніжинського Євстратія.

Наша земля дала світові багато великих людей, серед них і Президента України Леоніда Даниловича Кучму. Він був присутній на першому нашому зібранні в 1997 році, постійно цікавився роботою земляцтва. Сьогодні він знаходиться на пошануванні першого Президента України Леоніда Кравчука, якому виповнилося 85 років, і не зміг завітати до нас. Але Леонід Данилович надіслав на адресу зборів своє вітання, яке я хочу зачитати. (Текст вітання дається в газеті).

Робота нашого земляцтва впродовж 23 років відбита на п'яти тисячах фотосвітлих, які розміщені в цьому залі. Про неї розповідають і кадри документального кінофільму, який демонструється на екрані. Крім того, в грудні пройшла традиційна конференція активу й керівників відділень, на якій було підбито підсумки сподіяного, накреслено плани на майбутнє. Хочу подякувати всім керівникам відділень за безкорисливу працю на благо й процвітання малої батьківщини.

Що стосується майбутнього, то в плані на цей рік багато цікавих заходів, які в основному відбиті в Меморандумі, який ми сьогодні підпишемо. Там і святкування 200-річчя від дня

народження Пантелеймона Куліша, і видання книг про видатних чернігівців та славетних чернігівок та багато іншого. Словом, роботи у нас вистачить, тієї роботи, яка сприятиме збереженню й утвердженню української духовності.

Виступ Віктора Вікторовича був сприйнятий з особливою увагою – адже йшлося про те, що згуртовує, а не роз'єднує, що подвигає на великі справи. І кожен активіст, який приходив до земляцтва не тільки раз на рік, а регулярно брав участь у десятках різноманітних акцій, відчував, що то й про його працю говорилося з трибуни.

До слова було запрошено голову Чернігівської облдержадміністрації Олександра Мисника. Земляцький гурт з цікавістю зустрів його появу за трибуною – адже він обійняв цю відповідальну посаду недавно й ще не встиг сповна розкритися як державний діяч високого рангу. І тому так уважно вслухалися присутні в промову.

Шановні земляки!

Радий вітати всіх вас. Сьогодні в 23-й раз поспіль ви збираєтеся разом, люди, які дбають про збереження і розвиток духовності в малій батьківщині, турбуються про неї. Ви багато робите і для тих, хто нині захищає Україну на фронті.

2018 рік був для нас плідним. Сьогодні в області теж багато робиться для реформування адміністративної системи.

Маємо вже 39 громад, що вивело нас у лідери в Україні. Наші аграрії збрали рекордний урожай зернових – 15000 т. Минулої осені за шкільні парти сіли понад 10 000 першокласників. Успішно просувається реформа медицини. Всі ми мали причетність до цього. Як сказав наш Президент Петро Порошенко, для нас нема нічого неможливого, коли ми чогось хочемо.

Правда, минулий рік був для нас і складним. Всіх потрясли вибухи на артилерійському складі в Ічні. Але зараз там все спокійно. Допомагає держава, допомагали і ви, за що я вдячний всім.

Сьогодні система державного управління реформується далі. Створюються нові громади. Самоуправління дає відчутні результати. Тож допомагайте їм, адже ваша авторитетна думка для них важлива.

Насамкінець хочу сказати: де б ви не були, пам'ятайте, що ваша Чернігівщина завжди чекає вас.

Після промови О. Мисник вручив Почесні грамоти ОДА вчителі з Сосниччини Валентині Мовчан, бібліотекарю, відомій поетесі, заступнику керівника Варвинського відділення з Требухова Надії Кольцовій (яка у короткому слові і віршованих рядках віддячила за увагу) та президенту Міжнародного благодійного фонду "Співдружність націй", голові Борзнянського відділення земляцтва Володимиру Лемішу, а Віктору Ткаченку – характерний поліський подарунок.

Радість братання

Як писав колись Микола Гоголь (великий полтавець, який теж формувався свого часу в древньому Ніжині), нема святіших уз за товариство. Таке чуття живе в кожному з нас повсякчас і особливо на загальному земляцькому зібранні, коли сотні вихідців із Придесення приходять одне до одного й відчувають особливе піднесення від спілкування.

Адже жити у великому місті – значить бути самотнім, нікому не потрібним, тим більше що засоби масової інформації давно вже стали насильниками над живою людською душею. Ніхто ж так не розбудить море споминів про далекі дні, як той, кого знав у юності, кого бачив у різних ситуаціях, з ким ділився хлібом-сіллю.

Хоч моє дитинство минуло в інших краях (там, на Луганщині, нині точаться бої, там проливають кров і славні сини Полісся), але Чернігівщина стала для мене дорогою материзною. Були напружені комсомольські роки в Городні, було пізнання древнього Чернігова, з яким довелося попрощатися й через службові клопоти перебиратися до столиці. Та той чарівний куточок України завжди живе в моєму серці і особливо відчуваєш це, коли стаєш краплиною в морі дорогих земляків у день братання.

Валерій ДЕМЧЕНКО,
письменник, член Національної
спілки письменників України

Наша сила- в єднанні

До слова було запрошено першого заступника голови Чернігівської облради Валентина Мельничука, який сказав:

Дорогі земляки!

Від імені обласної ради і всіх жителів Придесення, де ви народились і зростали, передаю вам низький уклін і щирі вітання з Новорічно-Різдвяними святами та черговою річницею нашого земляцтва.

Сьогоднішні збори – яскраве свідчення того, що нас поріднює свята батьківська земля, згуртовуючи у єдину Чернігівську родину.

Радіємо, що, щедра природою і людсь-

кою мудрістю, вона зростила і благословила на добро багато розумних і талановитих людей. Пишаємося іменами великих синів і дочок древньої Сіверщини – Олександром Довженком, Григорієм Вірвкою, Марією Заньковецькою, Миколою Кибальчишем, Іваном Кочергою, Пантелеймоном Кулішем, Софією Русовою, Левком Ревуцьким, Павлом Тичиною та багатьма іншими іменами, які прославили Чернігівщину далеко за її межами.

Сіверська земля дала нам державних діячів – Президента України Леоніда Кучму, двічі спікера Верховної Ради України Івана Плюща, Прем'єр-міністра України Віталія Масола.

Народила Сіверщина і видатного сина, на плечах якого вже багато років прекрасно тримається Чернігівське земляцтво – нашого шановного Віктора Ткаченка. Його заслуги перед малою батьківщиною високо оцінені жителями краю – адже йому присвоєно високе звання "Почесний громадянин Чернігівщини". Приємно відзначити, що за період його керівництва Товариство значно зміцніло, виросло чисельно і організаційно, а двері осередків постійно відкриті для

земляків, сотні з яких знайшли у столиці роботу, шану та визнання...

Сьогодні Чернігівщина – у першій трійці за темпами створення об'єднаних територіальних громад в Україні. Якщо в 2015 році ми створили 5 перших ОТГ, то на сьогодні вже маємо 39. Отож ще кілька кроків у цьому напрямку, і Чернігівщина буде повністю децентралізована!

В чому тут позитив? Насамперед, бюджетні надходження на розвиток новостворених ОТГ зросли в кілька разів. Вперше в бюджетах громад з'явилися кошти на реальний розвиток.

Оцінюючи роботу минулого року, ми щиро пишаємося своїм столичним земляцтвом. Дай же нам, Боже, аби ми з вами не забували, любили і відстоювали нашу рідну малу батьківщину, а разом з нею і нашу країну, як це роблять чернігівські воїни на

Вірю в силу земляцтва

Відверто признаюся, що з самого початку, коли створювалося столичне Чернігівське земляцтво, я ставився до цього скептично: подумаєш, ще одна громадська організація, покликана задовольняти чийсь забаганки. Живучи в Чернігові, конкретніше цікавився його роботою хіба що через журналістські обов'язки. Та коли з роками робота славної громади набирала все більших обертів, коли розголос про добрі справи наших патріотів все гучніше ширився по області, я зрозумів, що це сила! Нерегульована державою, така праця возвеличує самих її виконавців, бо не дарма кажуть, що зроблене добро повернеться сторицею. Сила і в тому незвичайному спілкуванні, яке відбувається і повсякденно, і особливо на таких велелюдних зібраннях. Це навіть із Чернігова видно. За ним приїхав і я.

Олександр ОЛІЙНИК,
поет, журналіст

сході України. Разом з вами низько схиляю голову перед героїзмом десятків тисяч патріотів, які сьогодні зі зброєю в руках відстоюють незалежність Вітчизни, за яку вже віддали своє життя 167 наших земляків.

Ласкаво просимо на гостині до рідної малої батьківщини!

З рук В. Мельничука Почесні грамоти з нагрудними знаками Чернігівської облради отримали Микола Волощук із Сосницького відділення, учасник війни в Афганістані Володимир Шурхал. А В. Ткаченко вручив "Почесний знак" земляцтва активісту з Сосницького відділення Михайлу Давиденку та головному бухгалтеру земляцтва Надії Сорокопуд. Ще 27 Почесних грамот та Подяк земляцтва було вручено у відділеннях.

Наша сила — в єднанні

Пристрасно прозвучала промова архієпископа Чернігівського й Ніжинського Євстратія.

Вітаю всіх із Різдом Христовим!

Богом було визначено, що саме 6 січня, коли весь православний світ святкує народження Ісуса Христа, Українській церкві було вручено Томос, який засвідчує столітню боротьбу українського народу за свою автокефальну помісну церкву. Хотів би наголосити, що українська церква не народилася 6 січня цього року, українська церква народилася тоді, коли апостол Андрій Первозваний прийшов на береги Дніпра і проголосив, що тут буде місто велике й багато церков. Ця церква веде свою історію з князя Аскольда, який першим почав просвіщати свій народ, але був убитий язичниками і став мучеником за віру. Ця церква жила в часи княгині Ольги, князів Володимира та Ярослава Мудрого, які утверджували православну віру на українській землі.

Довгі століття тривала ця боротьба. Так само, як сто років було і світською владою

проголошено в Києві про створення української автокефальної церкви. На жаль, тоді не вдалося реалізувати ні незалежної держави, ні автокефальності церкви, хоча й тоді вже українці зверталися до Константинополя й просили про надання Україні автокефальної церкви. Але тоді і в самому

Константинополі склалася складна ситуація, що не дозволило це зробити. Кілька разів українська автокефальна церква відроджувалася – в 1921, в 1942 та в 1989 роках, і нарешті настала велика перемога.

Але це тільки початок відродження. Далі маємо миром і любов'ю згуртувати навколо Київського престолу всіх тих, хто ще вагається, хто невпевнено дивиться у

майбутнє. Добре слово треба сказати на адресу Вселенського патріарха Варфоломія, який зазнав стільки тиску й критики. Але цього Томосу бажав український народ. І тепер, маючи свою незалежну автокефальну церкву, маємо всі можливості розбудовувати державу в мирі й любові.

Нам чужого не треба, але й свого не віддамо. Це стосується й тих воїнів-чернігівців, які віддали своє життя, захищаючи Україну. Наш обов'язок мирною працею творити нову державу в ім'я їхнього подвигу, заради світлої пам'яті наших гетьманів, козаків, які боролися за Україну. Ми з Божою поміччю дожили до щасливого часу. Але на кожному черговому етапі ми доказали, що поступово звільняємося від духовного ярма північного сусіда, який ще не залишив надії на повернення України в неволю.

Рік минулий пройшов для нас у впертій боротьбі і приніс багато перемог. З Божого повеління буде таким і 2019-й. Спільними зусиллями і тут, у Києві, і на Чернігівщині, ми зробимо все для утвердження рідної церкви, могутньої незалежної України.

На тій високій ноті О.Мисник, В.Мельничук та В.Ткаченко скріпили своїми підписами Меморандум про співпрацю на 2019 рік. А Гімн Чернігівського земляцтва довершив офіційну частину зібрання. Без сумніву, цього року всіх потішив невеликий концерт, в якому взяли участь народний ансамбль "Берегиня" з села Козаче Бобровицького району, який співає у народному автентичному ключі, дитячий хор

"Сяйво" з академічною манерою співу з Ніжинської музичної школи та знала класична капела бандуристів ім. О.Вересая з Чернігівського філармонійного центру, за що ми глибоко їм вдячні.

Перед нами – знову робота на розквіт рідної Сіверщини, всієї України.

Леонід ГОРЛАЧ
Фото Ганни СКРИПКИ

Земляцтво — це щось високе

Мабуть, давно ми не готувалися до концерту так охоче, як цього разу, коли отримали запрошення взяти участь у загальних земляцьких зборах. Для мене особисто такі акції вже були відомі й розпочалися багато років тому, коли я працював художнім керівником Чернігівської філармонії і вперше побував на загальному зібранні в столиці. Вразили мене не численні обличчя земляків, а скоріше той високий дух, який панував у залі.

Нинішнього січня відчувалося те ж саме. Тому нашим артистам так добре гралося й співалося – бо були ми в своїй родині. Я ніколи не відділяв себе від земляків. Адже тільки з мого села Заудайка записалися в земляцтво понад 20 чоловік,

завжди на видноті такі з них, як Микола Борщ, Іван Майдан, Галина Лисогор, Микола Чумак.

Радий був зустрічі з столичними земляками. Ми з дружиною Раїсою, диригентом, заслуженою артисткою України, прагнемо, щоб наша капела бандуристів гідно представляла музичне мистецтво Чернігівщини. Адже не дарма її називають бандурним краєм, сам Микола Лисенко стільки народних пісень записав саме в нас. От і ми прагнемо зберегти й примножити славі традиції минулого, виховувати в молоді любов до української пісні, класики, творів сучасних авторів.

Наша капела бандуристів оригінальна за складом виконавців – разом виступають жінки й чоловіки. Тому змішаний спів відзначається особливою поліфонічністю.

Ми встигли подарувати землякам буквально кілька творів. І якщо вони сподобалися поважному зібранню, будемо вважати свою роль виконаною.

Микола БОРЩ,
головний хормейстер капели бандуристів ім. О.Вересая Чернігівського філармонійного центру

Минулий рік сколихнув роботу низки музеїв на Чернігівщині. Це сталося завдяки проекту Чернігівського земляцтва "Знати, берегти, любити" за підтримки Українського культурного фонду.

ЛЮБИТИ СВІЙ КРАЙ

Так, з великим успіхом було проведено п'ять виїзних науково-практичних семінарів безпосередньо в музеях, в яких взяли участь як організатори, так і широка культурна громадськість – загалом понад 300 осіб. Було виготовлено путівники для кожного з п'яти обраних музеїв. Творча кіногрупа зняла, на наш погляд, унікальний документальний фільм, який склали цікаві розповіді про роботу низових культурних установ.

Як було домовлено, матеріальну ви-

нагороду учасники цього проекту передали на різноманітні потреби музеїв. Так, Андрій Курданов та Андрій Жинський свої кошти передали на ремонт Свято-Георгіївської церкви у Седневі, Алла Гуртова та Володимир Пінчук – на мультимедійну систему для музейного комплексу "Древній Любеч", Ніна Саенко та Володимир Леміш – на придбання телевізора для музею Олександра Саенка в Борзні, Марія Герасименко та Тетяна Літошко – на виготовлення рекламної продукції для музею Павла Ти-

чини в с. Піски Бобровицького району, Сергій Кудін та Леонід Горlach – на придбання мультимедійної системи для Коропського музею Миколи Кибальчича. Не забули і про нужденних людей – шість сімей з Чернігівського району отримали благодійну допомогу.

Отже, справджуються слова великого українського мецената Євгена Чикаленка про те, що любити Україну треба не тільки до глибини душі, а й до глибини кишені.

Наш кор.

ТВОРЕЦЬ ПРЕКРАСНОГО

У її творчому доробку книжка гуморесок для дорослих "Народне кодування", дитячі книжечки "Чарівна ложка", "Казки Катерини Василенко". Про співачку знято документальний фільм "І розцвіла душа моя в піснях". Видала збірку власних пісень "З чистої криниці", має три компакт-диски: "До ясеня-красеня", "З чистої криниці" та "Жіночі таємниці". Її твори друкуються в журналах "Квіти України", "Дивосвіт", "Малятко", "Яблунька", а також у газетах "Отчий

У казковому ромашковому краї Шевченкове неподалік мальовничої річки Удай, що на Прилуцькій землі, Катерина виросла, душею закохалася в чудову чернігівську природу, яка спонукала її до творчості, пісні. Свого часу закінчила її до творчості, пісні. Свого часу закінчила Прилуцьке педучилище імені І. Я. Франка, театральну студію при Київському національному академічному театрі оперети, Народну консерваторію, навчалася в Ніжинському державному університеті імені М. В. Гоголя.

поріг", "Сільські вісті", "Прилучаночка". Катерина Василенко – багатогранна творча особистість, пише оповідання,

вірші, казки, гуморески, створює музику до пісень. Її слова сповнені глибокого змісту. У кожному заклику: любити природу, бережити її, бо ми і природа – одне ціле.

У здійсненні творчих задумів їй допомагає Товариство Чернігівське земляцтво, яке очолює Віктор Ткаченко, і керівник Прилуцького відділення Чернігівського земляцтва

Павло Кривонос.

Сердечно вітаємо нашу землячку з днем народження.

Прилучани

МЕМОРАНДУМ про співпрацю

Чернігівської обласної державної адміністрації,
Чернігівської обласної ради,
Ради ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво"
на 2019 рік

м. Київ

11 січня 2019 року

Чернігівська обласна державна адміністрація в особі голови Чернігівської обласної державної адміністрації О. МИСНИКА, який діє на підставі Закону України "Про місцеві державні адміністрації" (Сторона 1), Чернігівська обласна рада в особі голови Чернігівської обласної ради І. ВДОВЕНКА, який діє на підставі Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" (Сторона 2), Рада ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" в особі голови Ради ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" В. ТКАЧЕНКА, який діє на підставі Статуту (Сторона 3), керуючись взаємним прагненням поглиблювати співпрацю органів виконавчої влади, місцевого самоврядування Чернігівщини та ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" в розв'язанні актуальних питань економічного і соціально-культурного життя області, пропагуванні духовних надбань Чернігово-Сіверського краю, домовилися про таке:

1. Поглиблювати співпрацю органів влади Чернігівщини з ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" та його відділеннями, максимально використовувати можливості земляцтва для соціально-економічного, суспільного і культурного розвитку регіону.

2. У напрямі розвитку культури, туризму та краєзнавства в області об'єднати зусилля для налагодження співпраці та прямих контактів між закладами культури і мистецтва, обласними відділеннями творчих спілок, фондами, аматорськими та іншими організаціями культури Чернігівщини і Києва, проведення днів культури, художніх виставок, організації культурно-мистецьких заходів, зокрема:

♦ заходів до Міжнародного дня театру, Дня слов'янської писемності і культури, Міжнародного дня музеїв, Всеукраїнського дня бібліотек, Всеукраїнського дня працівників культури та аматорів народного мистецтва;

♦ науково-практичної конференції до 130-річчя від дня народження Л. Ревуцького;

♦ Міжнародного мистецького фестивалю "Мистецькі барви" (м. Прилуки);

♦ заходів із відзначення 75-річчя обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм;

♦ IX обласного фольклорного фестивалю-конкурсу ім. В. Полевика (Сновська ОТГ);

♦ XI відкритого фестивалю традиційної слов'янської культури та бойових єдиноборств "Київська Русь" (Любецька ОТГ Ріпкинського району);

♦ XIV Міжнародного фестивалю національних культур "Поліське коло";

♦ літературно-мистецького свята до 125-ї річниці від дня народження О. Довженка;

♦ урочистих заходів із нагоди 155-ї річниці від дня народження М. Коцюбинського та Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої зазначеному ювілею;

♦ літературно-мистецького свята з нагоди 200-річчя від дня народження П. Куліша;

♦ урочистої академії з нагоди 200-річчя від дня народження Григорія Галагана та науково-практичної конференції "Колекції меценатів в українському культурному просторі";

♦ наукової конференції "Чернігівщина і чернігівці в Українській революції 1917–1921 років";

♦ літературно-мистецького свята "Нетлінне слово";

♦ Міжнародного фестивалю "Авторської пісні" та свята "Івана Купала" на Голубих озерах;

♦ XIV Всеукраїнського літературно-мистецького свята "Седнівська осінь";

♦ літературно-мистецького свята "Качанівські музи";

♦ обласного козацького свята та фестивалю "Батурин-фест "Шабля" (м. Батурин Бахмацького району);

♦ III обласного фестивалю пісні і танцю імені Григорія Верьовки на Співочому полі (сmt. Березна Менського району);

♦ виставок художників, майстрів декоративно-прикладного мистецтва, культурно-мистецьких заходів у рамках Всеукраїнської акції "Український Донбас" у містах Донецької та Луганської областей;

♦ обласного заходу "Фестиваль молока – 2019";

♦ екологічного фестивалю "Життя в стилі ЕКО".

3. Сприяти розвитку економічного та інвестиційного потенціалу Чернігівщини шляхом:

♦ проведення презентацій, ярмарків, виставок-продажів товарів і послуг провідних підприємств усіх галузей промисловості;

♦ підтримки суб'єктів господарювання Чернігівської області у виході на міжнародні ринки, просуванні сільськогосподарської продукції та продовольчих товарів на ринках міста Києва, інших регіонів України, участі у виставково-ярмаркових заходах національного та міжнародного рівнів, зокрема, наданні виставкових площ у Міжнародному виставковому центрі в місті Києві на пільгових умовах;

♦ популяризації та рекламування продукції чернігівських виробників при проведенні зустрічей із представниками закордонних делегацій.

4. Провести спільні заходи щодо відзначення:

♦ 101-ї річниці подвигу Героїв Крут;

♦ 76-х роковин Корюківської трагедії;

♦ Дня Соборності та 100-річчя проголошення Акту Злуки між УНР та ЗУНР;

♦ 100-річчя подій Української революції 1917-1921 років та вшанування пам'яті її учасників;

♦ Дня Героїв Небесної Сотні;

♦ 205-річчя від дня народження Т. Шевченка;

♦ 30-ї річниці виведення радянських військ з Афганістану;

♦ 74-ї річниці Перемоги у Другій світовій війні;

♦ Дня Європи в Україні;

♦ Дня Конституції України;

♦ 28-ї річниці незалежності України;

♦ 76-ї річниці вигнання нацистських окупантів з Чернігівщини;

♦ Дня захисника України та Дня українського козацтва;

♦ Дня Гідності та Свободи;

♦ Дня Збройних Сил України.

5. Співпрацювати в напрямі створення умов для повноцінного духовного і фізичного розвитку, національно-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді, зокрема:

♦ організувати обласний науковий семінар на тему "Соборність України" (до 100-річчя Української революції);

♦ провести Всеукраїнську науково-практичну конференцію "Могутній майстер української мови і благородний поет" (до 200-річчя від дня народження Пантелеймона Куліша);

♦ організувати Всеукраїнську науково-практичну конференцію "Українська мова як чинник національної державності" (до Дня української писемності та мови);

♦ провести обласний етап Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика і Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Т.Г. Шевченка;

♦ продовжувати традицію участі закладів вищої та фахової освіти в

міжнародних програмах обміну викладачами та студентами, залучення їх до проектів євроінтеграційного спрямування;

♦ сприяти участі учнівської та студентської молоді в заходах, присвячених відзначенню ювілейних дат видатних осіб, життя та діяльність яких пов'язані з Чернігівщиною;

♦ продовжити співпрацю в напрямі поліпшення умов утримання, виховання та реабілітації дітей у центрах соціально-психологічної реабілітації дітей (м. Ніжин, м. Чернігів та с. Хмільниця Чернігівського району).

6. Сприяти випуску книг авторів Чернігівщини, організації їх презентацій. Надавати підтримку розвитку книговидання в області. Сприяти розповсюдженню вітчизняної книги серед закладів освіти, науки, культури, надавати всляку підтримку її поширенню іншими можливими способами.

7. Сприяти діяльності волонтерських організацій, громадських об'єднань, окремих громадян, які надають допомогу бійцям АТО/ООС, членам родин загиблих та поранених учасників бойових дій, а також вимушеним переселенцям.

8. Сприяти в наданні шефської допомоги військовим частинам, установам і організаціям Збройних Сил України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України, які беруть участь в операції Об'єднаних сил та дислокуються на території Чернігівської області.

9. Забезпечувати постійний обмін інформацією про діяльність Товариства. Сприяти розміщенню в земляцькому часописі "Отчий поріг" та обласних ЗМІ інформації про спільні заходи, проведені в містах і районах області.

Цей Меморандум не призводить до виникнення правових відносин між Сторонами, не створює і не тягне за собою юридичних наслідків чи будь-яких фінансових зобов'язань для Сторін.

Цей Меморандум укладено українською мовою у трьох примірниках, по одному для кожної Сторони.

Голова Чернігівської
обласної державної
адміністрації
О. МИСНИК

Голова
Чернігівської
обласної ради
І. ВДОВЕНКО

Голова Ради ГО
"Товариство
"Чернігівське земляцтво"
В. ТКАЧЕНКО

Система територіальної оборони – це широкий комплекс завдань, який спрямований, у першу чергу, на гарантування безпеки громадян. Зважаючи на сьогоднішню ситуацію в Україні, навчання підрозділів територіальної оборони досить важливе. Починаючи з 2016 року, в Сухопутних військах Збройних Сил України та й в Україні в цілому започатковано та впроваджено заходи підготовки військовозобов'язаних, приписаних до військових частин (підрозділів) територіальної оборони на добровільній основі в ході проведення "Єдиного всеукраїнського стрілецького дня".

Впродовж тільки 2018 року в рамках проведення "Єдиного всеукраїнського стрілецького дня" підготовлено понад 78 000 військовозобов'язаних. Для популяризації питань територіальної оборони в Україні, залучення до її проведення патріотично налаштованого населення та спрямування громадських об'єднань в інтересах підготовки територіальної оборони держави, щороку проводяться заходи "Єдиного всеукраїнського стрілецького дня". Метою його проведення є підвищення авторитету Збройних Сил України, популяризація військових традицій і звичаїв Українського народу, сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу у суспільстві, поглиблення теоретичних знань військовозобов'язаних, відновлення практичних навичок у поводженні зі зброєю та виконання нормативів зі стрілецької зброї, виховання у особового складу загону оборони усвідомлення важливості виконання завдань, що стоять перед ними, патріотизму та наполегливості у освоєнні військових знань, згуртованості та злагодженості роботи при виконанні поставлених завдань.

8 грудня в.о. голови районної державної адміністрації Віктор Кузуб разом з підрозділами районної територіальної оборони Коропського району взяли участь у практичних заняттях, організованих на полігоні поблизу Новгород-

Стрілецький ДЕНЬ

Сіверського району. До заходу були запрошені і члени Чернігівського земляцтва, які знаходились на території області.

Окрім жителів Коропського району, в заході взяли участь представники Семенівського та Новгород-Сіверського районів з районним керівництвом. Як показав проведений захід, було досягнуто поставленої мети, а саме через поглиблення теоретичних знань військовозобов'язаних, відновлення практичних навичок у поводженні зі зброєю, виконання вправ зі стрілецької зброї та

виховання у особового складу патріотизму, розуміння важливості поставлених завдань та наполегливості у їх набутті. Інструктаж, навчання та виконання практичних навичок забезпечили працівники Чернігівського облвійськомату, за що їм особлива подяка.

Крім того, під час проведення заходу були відпрацьовані тактична медицина, організація служби на блокпосту, також присутні вивчали і роботу вибухових пристроїв, і протитанкових та протипіхотних мін, і ручних гранат та інше. Загалом, у навчаннях взяли участь близько 430 осіб.

Єдиний всеукраїнський стрілецький день проводився на Чернігівщині вперше, ефективність проведення якого була доведена в процесі відновлення практичних навичок з визначених напрямків. Досягнута домовленість про проведення подібних заходів не рідше одного разу на місяць із залученням більшої кількості населення.

Після проведених практичних занять Віктор Миколайович подякував землякам, які підтримали акцію, і відмітив успіхи присутніх на навчанні жінок та наголосив: "Враховуючи ті виклики, які сьогодні отримує наша держава, важливою є народна мудрість: "Хочеш миру – готуйся до війни". В цих складних для нашої країни умовах ми повинні зробити все, щоб мати не тільки боездатну армію, а й залучити населення до розбудови територіальної оборони. Ми повинні системно організувати підготовку цих підрозділів, бо саме вони повинні стати ядром обороноздатності всіх районів і міст області та країни в цілому. І ворог повинен знати, що у нього під ногами буде горіти земля та не буде йому спокою".

Тетяна КУЗЬМЕНКО,
головний спеціаліст
відділу культури, молоді та спорту
Коропської РДА

Всім відомо, що наше майбутнє – то діти, які згодом будуть утверджувати на землі наші замрії. Заради них треба й жити тим, на кого покладена місія зберігати все, що створили попередники. Зрозуміло, що Україна переживає на кращі часи, що нелегко будувати незалежну державу, маючи в реальності стільки зовнішніх і внутрішніх недругів. Та заради високої мети варто жити, клопотатися українським майбутнім, а відтак і не забувати про малу батьківщину та її дітвора. Про це постійно дбають і вихідці з княжого Новгород-Сіверського краю.

Різдво, як і Новий рік, – казкове дитяче свято. Це той час, коли виникає потреба ділитися радістю з іншими людьми, мріяти про щасливе майбутнє, робити все для того, щоб мрії дітей здійснювалися.

Саме тому правління нашого відділення Товариства "Чернігівське земляцтво" (М. Засульський, Г. Кокта, В. Білоус) дуже уважно обговорили питання – як і цього року порадувати дітей своїх земляків, суших у далеких від столиці краях. І прийшли до думки: влаштувати їм свято, запросити дітей до Києва, надати можливість оглянути столицю та відвідати Новорічну ялинку в Національному палаці "Україна". Вирішили провести захід під гаслом: "Хай із цими святами у кожен дім увійде мир, спокій та злагода".

Пропозиція правління знайшла активну підтримку членів осередку. Таким чином, наше регіональне відділення взяло на себе функції головного організатора цієї благодійної акції.

Голова Новгород-Сіверської районної ради В. Кауфман із вдячністю і розумінням долучився до тих людей, що взялися за організацію заходу. До справи підключилися міський голова О. Бондаренко, виконуючий обов'язки голови райдержадміністрації Р. Веремієнко. За їх клопотанням було запрошено 20 дітей шкільного віку із найвіддаленіших сіл району та 6 дітей з міста. В'ячеслав Маркович вирішив складні питання забезпечення транспортом та безпеки пересування, медичного обслуговування, досвідченого супроводу.

До справи долучився й благодійний

СВЯТО для дітей

Різдво, як і Новий рік, – казкове дитяче свято. Це той час, коли виникає потреба ділитися радістю з іншими людьми, мріяти про щасливе майбутнє, робити все для того, щоб мрії дітей здійснювалися.

фонд "Від серця до серця", голова правління якого Л. Соколов забезпечив надання запрошень на ялинку до Палацу "Україна" з такими місцями, які дали можливість дітям не тільки якісно побачити виставу, а й безпосередньо взяти участь у дійстві.

Найвпливовіша профспілка міста – працівників держустанов – взяла дітей під свою опіку і забезпечила подарунками. Голова профспілки В. Почтовий, наш земляк, обмовився, що має за честь приймати дітей із рідної землі.

Та це була, так би мовити, квінтесенція всієї мандрівки. А по приїзді до Києва ми запросили юних земляків у Київську торгово-промислову палату. Там вони потрапили під опіку її працівників, керівників структурних підрозділів Ю. Губинського, В. Гуні, Н. Хімчук та інших. Діти охоче фотографувалися з господарями, а свіжі знімки відразу ж летіли на малу батьківщину. Не залишили ми делегацію і без смачного обіду.

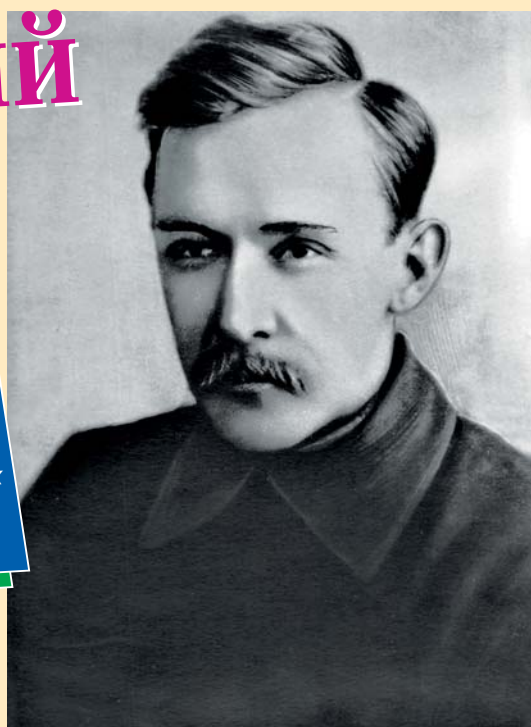
Короткий відпочинок після довгої дороги – і ось уже автобус вирушає древніми вулицями столиці. Діти помилювалися Софіївською та Михайлівською площами, соборами, безмежними дніпровськими краєвидами, старовинною та сучасною архітектурою. Можна було тільки дивуватися витримці дітвори, коли вже увечері ми бачили щасливі обличчя, сяючі очі, чули веселі голоси. Адже це так важливо – перенестися з поліської глибини в велику столицю держави, про яку чули стільки розмов, у якій нині б'ється серце новітньої України.

Благодійний захід мав супровід ЗМІ й значний позитивний розголос серед мешканців міста й району. А ще батьки щиро дякували Чернігівському земляцтву за таке славне свято, яке, за їхніми словами, назавжди залишиться в спогадах учасників. І хоча воно обійшлося нам у 20 тисяч гривень (без транспортних витрат), але подарована дітям радість коштами не вимірюється.

Микола ЗАСУЛЬСЬКИЙ,
голова Новгород-Сіверського відділення

Репресований

Василь Михайлович Елланський – український революційний діяч та письменник, поет з трагічною долею. Під час революції 1917 р. він знаходився на позиціях, близьких до радикально-більшовицьких. І радянська влада, як могла, використала його революційний запал, а потім піддала ім'я цього культурного діяча своєрідній "анафемі", що було характерно для періоду так званого "Розстріляного відродження".

посмертно

Як-то кажуть, "за що боролися – на те й напорилися". Опосередковано, після ранньої смерті, була спроба очорнити ім'я Василя Блакитного, зробити його "буржуазним націоналістом". Пам'ятник, встановлений на його пошану коштом друзів і колег-літераторів був демонтований, а місце поховання знищене. Якби не рання смерть (1925 р.), Василь Михайлович також, з великою долею ймовірності, потрапив би під хвилю репресій і був би розстріляний в роки "Великого терору".

Народився Василь Михайлович Елланський 12 січня 1894 року в селі Козел Чернігівського повіту Чернігівської губернії (тепер – смт. Михайло-Коцюбинське Чернігівського району) в родині місцевого священика. Народився з вродженою вадою серця. Батько, Михайло Елланський, рано помер і залишив 3-х синів та доньку на утриманні матері. Родина вимушена була жити на пенсію матері.

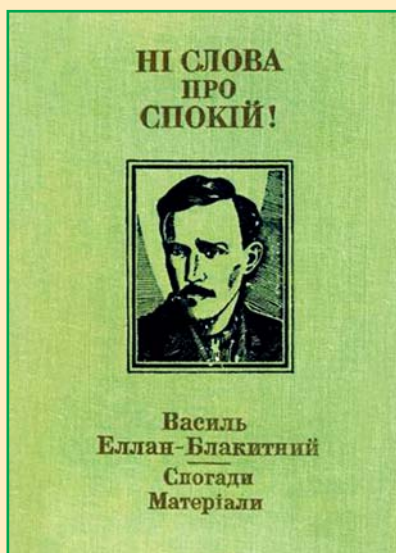
В 1903 році Елланські переїхали до Чернігова. Злиденні умови життя змусили матір віддати дітей до духовної школи, де їм було гарантоване безкоштовне навчання. Старший брат Василя, що жив у Чернігові при бурсі, захворів і помер, невдовзі померла й сестра. Мати, як могла, оберігала слабкого на здоров'я Василя, тримала його при собі. Вчитись Василь почав рано, але до духовного училища вступив лише у 10-річному віці, вчився погано і

двічі залишався в одному класі, проте читати книжки дуже любляв.

З 1910 року майбутній письменник навчався у Чернігівській духовній семінарії, яку не любив, але познайомився там з Павлом Тичиною. З 1912 року почав захоплюватися віршуванням, відвідував знамениті "суботи" у М. Коцюбинського, де вірші Василя були сприйняті з доброзичливою увагою. В 1914 році Василь розпочав політичну кар'єру – став одним з організаторів молодіжного революційного гуртка "Братство самостійників" (до якого, зокрема, входили Павло Тичина, Роман Бжеський, Аркадій Казка). По закінченні четвертого кла-

су вступив на економічне відділення Київського комерційного інституту, восени того ж року виїхав на навчання до Києва. Проте, інститут Василь також не закінчив. Часто навідувався до Чернігова, а в 1917 році майже цілий рік мешкав тут разом із родиною. Тоді ж Василя підхопила хвиля буремних подій. – Він захопився революційною роботою: брав участь у революційних гуртках, товаристві "Просвіта".

На початку Української революції, в березні 1917 р., 23-річний Василь Блакитний підняв на шпиль Чернігівської міської думи (будівля Нацбанку, по вул. Кирпоноса) український жовто-блакитний прапор. На початку літа 1917 року Блакитний брав активну участь в організації повітового селянського з'їзду. Все це закономірно привело В. Елланського до радикального крила партії українських соціалістів-революціонерів, які відстоювали інтереси селянства. Завдяки своїй енергійності, завзятості та відданості революційній справі Василь швидко зріс від простого активіста до голови Чернігівського губерньського комітету партії есерів (крило комуністів-боротьбистів). За часів Центральної Ради Василь Михайлович був ув'язнений у Лук'янівській в'язниці за антиурядове звернення "До робітників і селян України". Імовірно тоді ж Василь, за таємним партійним завданням, зблизився з більшовиками. В неспокійні революційні роки В. Елланський брав участь

у створення підпільної друкарні в Одесі, керував повстанням проти гетьмана П. Скоропадського в Полтаві, під час наступу Денікіна переховувався у сторожці на Байковому цвинтарі, керував київським боротьбистським підпіллям. Брав участь у боях з білополяками.

Після злиття українських комуністів-боротьбистів з КП(б)У, Василь Елланський вів неухильну боротьбу проти шовіністичних та націоналігілістичних тенденцій у партії й державі. В листопаді 1920 року на конференції КП(б)У виступив з "опозиційною" промовою, зосередив зусилля й енергію на організації культурного відродження у УСРР. Осів у столиці тодішньої радянської України – Харкові. Став першим редактором урядової газети "Вісті ВУЦВК". Заснував і редагував журнали "Всесвіт", "Червоний перець". Певний час був головою колегії Державного видавництва України. Організатор і керівник першої спілки пролетарських письменників "Гарт". Пік поетичної творчості Василя Елланського припав на 1917–1920 роки. Образний світ його поезії – це світ, "яким бачить його революціонер, що визнав за закон свого життя боротьбу й саможертвенність з усім її аскетизмом і "неувагою" до "простих" життєвих реалій тих самих мільйонів, за які він бореться. Вірші вийшли збіркою "Удари молота і серця". Після 1921–1922 рр. на ситуацію в країні і міжнародне життя реагував переважно сатиричною поезією. У 1924–1925 рр. видав три книги віршованої газетної сатири: "Нотатки олівцем", "Радянська гірчиця", "Державний розум".

**Муром зятято обрій.
Вдарте з розгону: р-раз...
Ми — тільки перші хоробрі,
Мільйон підпирає нас.
(“Удари молота”)**

В доробку письменника низка новелістичних етюдів та нарисів ("Фабрична", "Лист без адреси", "Наші дні" та ін.), публіцистична проза політичної та загальнокультурної тематики, низка статей і виступів з питань літератури й мистецтва. Творчий доробок підписував псевдонімами: (В. Блакитний),

(А. Орталі), (В. Еллан), (Валер Проноза), (Маркіз Попелястий). В Харкові організував письменницьку комуну.

Остап Вишня так писав про свого щирого і чесного друга: "Він волю мав крицеву і серце мав палке до нового, до кращого, до світлого життя... Він горів у жадобі великій, і серце палке своє спопелив у горінні тім... І сам згорів..."

У 1923 році одружився з ділянкою і письменницею Лідією Вовчик, народилася донька Майя. Тяжка вроджена недуга серця призвела до його смерті на 32-му році життя 4 грудня 1925 року. Посмертно нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора. Згодом ім'я поета було приречене на довготривале забуття: його проголосили "буржуазним націоналістом", "бандитом" і посмертно засудили до вищої міри суспільної безпеки. Твори письменника були заборонені, вилучені з бібліотек радянською цензурою, його товариші по партії боротьбистів розстріляні чи заслані до Сибіру. 1934 року було демонтовано пам'ятник В. Еллану-Блакитному, встановлений його друзями в Харкові (нібито пошкодив п'яний водій, наїхавши вантажівкою. Пам'ятник забрали на реставрацію та так і не повернули на місце. Згодом, навіть зображення монумента ретушували з тогочасних світлин. Лише у 1990-х роках на тому місці було встановлено інший, символічний монумент В. Бла-

китному. Могила поета також було сплюндровано: кладовище, на якому спочивали багато відомих діячів Слобожанщини, зокрема, І. Карпенко-Карий, поорав плугом радянський трактор. Згодом це місце було буквально заасфальтоване під злітну смугу аеропорту.

Лідія Вовчик-Блакитна зазнала переслідувань, як дружина "ворога народу". Донька Майя в роки Другої світової війни закидалася в окупований тил як радистка диверсійно-розвідувальної групи.

Після XX з'їзду КПРС Василь Михайлович Елланський був реабілітований. Його символічна могила – "кенотаф" облаштована у 1990-х роках в Молодіжному парку м. Харкова. У 2018 році на будинку Михайло-Коцюбинського краєзнавчого музею було встановлено

меморіальну пам'ятну дошку земляку, а Михайло-Коцюбинська громада встановила щорічну премію імені видатного уродженця. Документи Василя Еллана-Блакитного були передані до архіву-музею донькою, М.В. Вовчик-Блакитною в 1973 і 1985 роках.

Ярослав ВОЛЕРТ,
краєзнавець

30 років тому в Афганістані закінчилася десятилітня військово-політична спецоперація Радянського Союзу, участь у якій взяли в тому числі 160 375 військовослужбовців – вихідців з України, 3 360 з яких загинули, 72 – пропали безвісти, а скільки стали інвалідами? З них Чернігівщина втратила 118 героїв, 2 пропало безвісті. Сьогодні для величезної кількості тих воїнів вже немає, навіть держава не рахує кількість, ще живих.

Згодом війну в Афганістані новітнє керівництво визнало політичною помилкою, однак це аж ніяк не применшує особистого подвигу тих, хто став прикладом самопожертви та вірності військовій присязі.

На нашу думку, уроки афганської війни для світу і її наслідки для України недостатньо вивчені і враховані у сучасному житті. А учасники тих подій ще живі.

З 2015 року розпочата нова операція сил НАТО "Рішуча підтримка", в якій беруть участь 39 держав. Україна попередньо планує для участі в ній направити близько 30 військових фахівців.

Ветерани Афганської війни незадоволені ставленням влади до їх соціальних проблем. Тому навесні і влітку 2018 року були проведені попереджувальні масові акції перед будівлями Кабінету Міністрів України і Верховної Ради України з метою нагадати про себе. Учасники акцій висунули вимоги до влади у соціальній і сфері охорони здоров'я. У відкритих обговореннях існуючих соціальних проблем ветеранів з окремих питань був досягнутий консенсус. Ветерани війни Чернігівщини взяли активну участь в заходах.

Афганська кампанія залишила невиліковну рану у душах та серцях тих, хто пройшов вогненними гірськими стежками, хто втратив друзів, синів чи батьків.

Трохи дивно було звертатися "ветеран" до молодих людей, у яких, на перший погляд, лише сиві пасма в волоссі видають пережите. Але, вдивляючись у глибокі очі вчорашніх солдатів, розумієш: їхні серця зранені, у снах вони й досі йдуть в атаку.

Ніяк не сподівалися воїни-афганці, що поряд із собою через чверть століття побачать багато молодших учасників бойових дій і самі знову відчують смертельний подих війни уже на рідній українській землі. На сьогодні

ЧАС не лікує

нішній день 62 наших земляки, з числа учасників бойових дій в Афганістані брали і беруть участь у бойових діях безпосередньо у зоні проведення АТО-ООС, двоє з них – Олег Міхнюк і Віктор Маслов – віддали свої життя за суверенітет України.

У Києві на подвір'ї Свято-Воскресенського храму пам'яті загиблим та ветеранам Афганістану 5 грудня 2018 року відкрили Стіну пам'яті та скорботи з іменами ветеранів-афганців та миро-

творців, які загинули під час бойових дій на Сході України. На Стіні викарбувані імена 18 воїнів-афганців і 2 миротворців. Серед них і наші земляки.

На превеликий жаль, майже кожне покоління українців не з чуток дізнається про справжнє значення війни.

Цього дня вшановують всіх учасників бойових дій на території інших країн. Крім Афганістану, українці несли службу загалом у понад 30-ти "гарячих точках" по всьому світу і залишаються на передовій в миротворчих місіях та операціях під егідою ООН та НАТО. Вони з честю виконують свій військовий обов'язок.

Ми розуміємо, що сьогодні на території нашої країни відбуваються бойові дії. І тому підтримка ветеранів війни повинна діяти в суспільстві. Ці люди, в більшості, мають похилий вік, "післясиндромні" хвороби, наслідки від поранень та контузій. Вони з честю виконали свій громадянський обов'язок і заслуговують на повагу.

І зараз, коли на сході країни тривають бойові дії, ветерани багато роблять для допомоги військовослужбовцям, передаючи їм бойовий досвід, беруть активну участь у волонтерській роботі, у військово-патріотичному вихованні молоді. Багато ветеранів афганської війни захищають рідну країну зі зброєю в руках. І знову ми несемо бойові втрати.

Жоден з тих, хто перебував у горнілі війни, не має бути забутим. Особливої уваги заслуговують члени сімей загиблих. В центрі уваги мають бути учасники бойових дій незалежно від термінів давності.

Сергій КУДІН,
учасник бойових дій в Афганістані,
голова ветеранського
об'єднання

Молоді

Знаковою подією було прикрашено Різдвяні та Новорічні свята на Семенівщині, яку можна, без перебільшення, додати до літопису добрих справ Збройних Сил України та громадських активістів Київщини і Чернігівщини.

лідери

То був спільний проект командування Сухопутних військ ЗС України, громадської організації "Молодіжний центр Атлантичної ради України" та Семенівського відділення Чернігівського земляцтва.

Програма "Розвиток молодих лідерів" розроблена для старшокласників. Вперше її було втілено в 2017 році для учнів старших класів шахтарських міст Луганщини, а нині щасливими учасниками програми стали 60 учнів 7–11 класів гімназії № 2, шкіл №№ 1 і 3 Семенівки.

До найпівнічнішого українського міста завітав тандем військових і громадських тренерів, які в інтерактивній манері розповідали простими словами про складні речі – місце дитини в суспільстві, права дитини як активного члена громади, як дитина може стати лідером позитивних змін у своїй громаді та змінювати світ навколо себе на краще.

Несподіваним стало те, що з такими темами знайомив дітей військовий – полковник Руслан Мірошніченко, начальник групи цивільно-військового співробітництва командування Сухопутних військ ЗС України.

Під час цієї унікальної програми діти отримали основи проектного дизайну, планування і менеджменту, вчилися формулювати проблему, визначати мету, шляхи та етапи її подолання. Вони намагалися мислити системно, визначати ресурси та розробляти плани реалізації проекту.

Цікавою новиною для дітей та дорослих учасників програми стала розповідь Руслана Миколайовича про якісно новий напрямок діяльності ЗС України – цивільно-військове співробітництво, який спрямовано на надання допомоги цивільному населенню в зоні конфлікту, національно-патріотичне вихо-

вання молоді та розвиток громад, чого не було в Радянській армії.

Діти також відкрили для себе можливість участі в цікавих міжнародних проектах, які реалізуються Оксаною Григор'євою, президентом ГО "Молодіжний центр Атлантичної ради України" за фінансової підтримки НАТО.

До участі в програмі долучилися місцеві активісти, представники бізнесу, громадські діячі, зокрема, Едуард Асмаковський, Ілля Сенченко, Денис Буданов, які виступили з мотиваційними презентаціями, розповіли про власний досвід ініціювання та реалізації проектів спільними зусиллями дорослих та молодих активістів Семенівщини.

Під час програми діти отримали урок волонтерства – долучилися до збору іграшок для дитячих садків і початкових шкіл у найвіддаленіших селах району: на кордоні з Росією – Янжулівка, на півдні району – села Чорний Ріг та Машеве.

Підсумковий день першого етапу програми був повністю присвячений презентації 15 проектних робіт, які діти захищали командно. Зокрема, група учнів звернула увагу влади на екологічну проблему Полісся – відсутність заводу з утилізації сміття в районі. Інша слушна пропозиція – світильники на сонячних акумуляторах на вулицях Семенівки. Ще одна проектна група учнів захистила презентацію щодо розміщення болардів для обмеження в'їзду авто біля шкіл. Наступна пропозиція – створити притулок для тварин у місті – вже під час обговорення отримала гарячу підтримку голови районної ради Василя Малковича.

Треба зауважити, що діти дуже хвилювалися – адже не щодня є можливість виступити із власними проектними ініціативами перед журі в складі керівництва міста, району, директорів і викладачів шкіл.

Виконуючий обов'язки голови Семенівської ОДА Станіслав Черниш не лише був присутнім на конкурсі проектів впродовж шести годин, але й наголосив на тому, що дитячі пропозиції є серйозними і критичними для гармонійного розвитку міста. Він зауважив, що всі пропозиції буде включено до перспективного плану розвитку району.

Сергій МАКСИМЕНКО

Хай Бог боронить, Або сповідь сусіда

Отримав пенсію. Затис у кулаці,
Аби не видуло з кишені вітром лютим
Отих двох "доларів" на кожний Божий день
(З яких сміються навіть горобці).
Надворі люто. Тут не до пісень:
Мороз і сніг, і думка про харчі.
(Одне – лежати на печі
І зовсім інше – в руки ціп)...
Були жнива – буде і молотба.
Хурделить вже розбурхана ганьба!
...Купив хлібину в магазині,
А на базарі трохи сала.
Удома маю цибулину
Та дрібку солі і окріп.
Не пропаду. І не таке бувало.
А в стужу птахам як? Що мають на обід?
І я на гілку їм повісив оте сало –
Хай Бог боронить їх від наших бід!
...А карли-маркси новобутні
Де навчались цинізму й несусвітній брехні?
Переплюнули енгельсів, переплюнули лєніних.
Незадовго і сталіни вийдуть з тіні.
Їм би злізти на землю, людям глянути в очі.
Невже мало Вітчизна отримала ран?
Невже хтось з цих розумників дуже вже хоче
Розпалити в країні третій Майдан?
Не дай, Боже, іще нам одного Майдану –
Й України в світі не стане.
Як гриби, повилазять князівства удільні:
Таврідське, Карпатське, Вугільне,
Слобожанське, Поліське, Подільське...
А куди Києву-граду подітись?
Хіба що в святому Дніпрі утопитись
Та вилитись горем у Чорнеє море,
Гойднувшись востаннє на хвилях просторих.
У серці лють та й більше нічого.

ТРИНАДЦЯТЬ ЗАРУБОК

Дивно, але 90 відсотків українців вважають
слова "рай земний" і "пекло" синонімами.

Партія – коліно-привідний транспортний засіб, який
може вивезти як на вершину успіху, так і на смітників
історії. Усе залежить від амбіцій і потуг її керманіча.

Пиляти гілку, на якій сидять самі, можуть тільки
божевільні. Але таких, наразі, за даними МОЗ, серед
борців з корупцією не зареєстровано.

Демократія по-українськи: верхам можна все, низам –
те, що залишиться.

Чому купівля посади вважається кримінальним
злочином, а купівля посадою не є таким?

Не вічно за дороги в "глухий кут" відповідатимуть
шляховики.

Найчастіше камінь за пазухою носять голі.

Майдан – місце, де гартується дух нації, кується
майбутнє країни і... тусуються вожді.

Земля може розвиватися, розбазарюватися, розкра-
датися, та ніколи – розмножуватися.

Зав'язані очі Феміди під час прийняття рішення
ще ні про що не говорять: дійсно, вона не бачить
суддів і підсудних, зате чудово чує шелест купюр.

Верховна Рада – законодавчий орган, а не орґан,
на якому невизнані генії можуть дозволити собі
фальшувати музику вічності.

У владному трикутнику – Президент – Верховна
Рада – Кабмін – не всі кути гострі.

Новітні баронеси, за рідкісним винятком, – дружини
грошовитих "баранів"-товстосумів.

Якщо локомотив на крутому повороті історичного
шляху нації відривається від потяга, він, як правило,
сходить з рейок.

Василь ГЕЛЕТКО,
Ніжин

16

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ

Засновник: ГО "Товариство
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення
України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво:
серія КВ №5594
Передплатний індекс 37630

Адреса редакції:
02002, Київ, Броварський проспект, 15,
тел. 206-87-12
Контакти: www.chz.org.ua,
e-mail: otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

В.В. Ткаченко, В.І. Авдєєнко,
Л.Н. Горлач (Коваленко),
А.Л. Курданов, Т.А. Літошко,
П.І. Медвідь, О.Ф. Орехович,
Ю.А. Русанов, М.М. Ткач,
В.В. Пушкар'єв, В.Є. Устименко,
М.І. Халимоненко.

За достовірність фактів, точність імен і
прізвищ, географічних та історичних
реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор Ганна Скрипка.
Комп'ютерний набір Ганна Скрипка.

Верстка, дизайн Оксана Кисленко.

Надруковано та зверстано на замовлення
товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві
у КП "Редакція журналу
"Дім, сад, город".
Тираж 800.